

Hänvisning
VN/35314/2024

Arbets- och näringsministeriet
kirjaamo.tem@gov.fi

Kontaktperson
Jurist Camilla Hägglund-Palmqvist

Ärende

Utlåtande om utkastet till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av civiltjänstlagen och vissa andra lagar

Ålands landskapsregering har den 13 mars 2026 beretts tillfälle att inkomma med ett utlåtande om ett utkast till regeringens proposition om ändring av lagen om civiltjänstgöring. Propositionens huvudsakliga innehåll och lagtexten har publicerats på svenska den 16 mars 2026. Utlåtandet ska vara inne den 29 april 2026.

I propositionen föreslås ändringar i civiltjänstlagen med syfte att utveckla civiltjänstsystemet. Bakgrunden är det förändrade säkerhetsläget i Europa, vilket har medfört behov av att tydliggöra hur personer som inte fullgör militärtjänst kan bidra till samhällets beredskap, försvar och försörjningsberedskap vid störningssituationer och under undantagsförhållanden.

Enligt förslaget ska civiltjänsten tydligare kopplas till verksamhetsmodellen för den övergripande säkerheten samt till den offentliga förvaltningens arbete med beredskap, förberedelser och kontinuitetshantering. Detta innebär att civiltjänstens roll i beredskapssystemet stärks. Samtidigt ska civiltjänsten fortsatt utgöra en tjänstgöringsform som möjliggör fullgörande av värnplikt med beaktande av övertygelse och utan att antalet tjänstgöringsplatser begränsas.

Möjligheterna att anlita civiltjänstgörare och personer i civiltjänstreserven utvidgas så att de i större utsträckning kan bistå myndigheter vid störningssituationer och under undantagsförhållanden. Bestämmelser införs om tjänstgöring i civiltjänstreserven även under andra än militära undantagsförhållanden och regleringen för militära undantagsförhållanden preciseras. Det säkerställs också att organisationer med ansvar för befolkningsskydd kan fungera som tjänstgöringsplatser och att repetitionstjänstgöring möjliggörs för alla som hör till civiltjänstreserven.

Prövningen av övertygelse utvidgas till att även omfatta tiden för repetitionsövningar som syftar till att höja Försvarsmaktens beredskap och sammansättningen av prövningsnämnden stärks. Vidare förenklas övergången mellan civiltjänst och beväringstjänst genom att byte mellan tjänstgöringsformerna möjliggörs även efter att tjänstgöring har inletts samt genom att återgång till Försvarsmaktens reserv tillåts under olika skeden av kompletterande tjänstgöring. Samtidigt betonas att civiltjänstens utbildning och innehåll i högre grad ska ge färdigheter som är relevanta för civilt försvar, räddningsverksamhet och beredskap utöver den allmänna arbetstjänsten.

Propositionen innehåller även bestämmelser som syftar till att förtydliga och effektivisera verkställigheten av civiltjänsten, stärka myndighetsarbetet samt uppdatera och precisera lagens terminologi. Därutöver föreslås följdändringar i annan lagstiftning. De föreslagna lagändringarna avses träda i kraft den 1 januari 2027.

Landskapsregeringens utlåtande

Landskapsregeringen har inte tagit del av förslaget på svenska då endast propositionens huvudsakliga innehåll och lagtexten har publicerats på svenska. Enligt 38 § självstyrelselagen för Åland ska skriftväxling mellan statliga myndigheter och landskapsregeringen ske på svenska. Om ett lagstiftningsärende inte är av särskild betydelse för Åland, men det ansvariga ministeriet anser att det vill informera landskapsregeringen om ärendet eller bereda landskapsregeringen tillfälle att yttra sig får informationen ges med en tillräcklig sammanfattning på svenska av de huvudsakliga lagförslagen och paragrafförslagen på svenska, vilka samtliga exempelvis kan ingå i ett betänkande som i övrigt publicerats enbart på finska.

Landskapsregeringen gör bedömningen att den översättning som gjorts är tillräcklig för att landskapsregeringen ska kunna avge sitt yttrande. Landskapsregeringen yttrar sig således enbart över den information som finns på svenska.

Landskapsregeringen konstaterar att den föreslagna ändringen till samtliga delar berör rikets lagstiftningsbehörighet och således berör den inte åländsk lagstiftningsbehörighet.

Landskapsregeringen har inga anmärkningar mot utkastet och finner inte heller några bestämmelser som skulle stå i strid med självstyrelselagen eller landskapslagstiftning.

Minister

Ingrid Zetterman

Jurist

Camilla Hägglund-Palmqvist
